

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2022 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w P.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z 30 grudnia 2021 r.

sygn. akt V C 1306/21

**1. oddala apelację,**

**2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 450 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

Małgorzata Wiśniewska

## UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, wyrokiem z dnia 30 grudnia 2021 r., sygn. akt V C 1306/21 zasądził od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w P. kwotę 1.537,36 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 maja 2018 r. do dnia zapłaty (punkt 1.), w pozostałym zakresie oddalił powództwo (punkt 2.) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.117 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu (punkt 3.).

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 28 maja 2014 r. A. Ż. zawarła z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę pożyczki gotówkowej. Bank pobrał opłatę przygotowawczą (provizję) w wysokości 1.720 zł. Kredytobiorca zobowiązał się spłacić pożyczkę w 84 ratach miesięcznych, do 10 czerwca 2021 r., przy czym miał prawo dokonania wcześniejszej spłaty części albo całości pożyczki. Bank obowiązany był rozliczyć się z pożyczkobiorcą w terminie 14 dni od dokonania spłaty ostatniej raty pożyczki. Pożyczka została spłacona w dniu 24 lutego 2015 r. Umową przelewu wierzytelności - umową sprzedaży nr (...) z dnia 4 maja 2021 r. A. Ż. zbyła odpłatnie na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P. wszystkie niezapłacone dotychczas wierzytelności wobec Banku (...) S.A. z siedzibą w W. (oraz ewentualnych jego następców prawnych) wynikające z przedterminowej spłaty zobowiązań z tytułu umowy kredytu z dnia 28 maja 2014 r., w szczególności niezwrócone koszty kredytu w odpowiedniej części, w tym provizji. Umową przelewu wierzytelności

(sprzedaży) zawartą w tym samym dniu (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P. przeniosła wierzytelność na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P.. Pismem z dnia 6 maja 2021 r. powódka powiadomiła pozwanego o nabyciu wierzytelności, wzywając jednocześnie do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 1.537,36 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 11 marca 2015 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu odpowiedniej części prowizji od przedterminowo spłaconego przez kredytobiorcę świadczenia pieniężnego.

Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości, wskazując jako podstawy prawne rozstrzygnięcia art. 5 pkt 6, art. 49 ust. 1 i 2, art. 52 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, stanowiące implementację do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę 87/102/EWG. Powołał się nadto na wyrok TSUE wydany 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 i na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie III CZP 45/19. Nie uwzględnił zarzutu pozwanego dotyczącego metody obliczenia kwoty roszczenia. O odsetkach orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 52 u.k.k., przy czym uwzględnił zarzut przedawnienia roszczenia odsetkowego w części (za okres wcześniejszy niż trzy lata wstecz od daty wniesienia pozwu). Uznał natomiast za bezzasadny zarzut nieważności umowy zawartej pomiędzy pożyczkobiorcą a (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w P., po rozważeniu tego zarzutu na gruncie art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 49 u.k.k. i art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 353<sup>1</sup> k.c. Jako podstawę prawną orzeczenia o kosztach procesu wskazano art. 100 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

Apelację od wyroku wniósł pozwany.

Zaskarżył wyrok w części – co do punktów 1. i 3.

Zarzucił Sądowi I instancji naruszenie:

1. art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011 r., Nr 126, poz. 715) („u.k.k.”) poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że w przypadku przedterminowej spłaty kredytu obniżeniu ulegają wszystkie koszty kredytu, bez względu na to, czy dotyczą one okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, podczas gdy zgodnie z powyższym przepisem, w przypadku przedterminowej spłaty kredytu, obniżeniu ulegają tylko te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy,

2. art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011 r., Nr 126, poz. 715) („u.k.k.”) poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że redukcja całkowitego kosztu kredytu ma charakter proporcjonalny, tj. winna być dokonana proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas trwania umowy, podczas gdy zastosowanie takiej metody rozliczeń nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach.

Apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w części, w której Sąd I instancji powództwo uwzględnił;

2. zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

3. przedstawienie następującego zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu: czy w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego udzielonego na podstawie umowy zawartej w okresie pomiędzy wejściem w życie ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. (t.j. Dz.U. z 2011 r. poz. 1083), to jest dniem 18 grudnia 2011 r., a wydaniem przez Trybunał Sprawiedliwości w dniu 11 września 2019 r. wyroku w sprawie o sygn. C-383/18 prowizja uiszczona za udzielenie kredytu podlega częściowemu zwrotowi na rzecz konsumenta?;

4. odroczenie rozprawy do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy wyżej wskazanego zagadnienia.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o oddalenie apelacji jako oczywiście bezzasadnej, pominięcie wniosków pozwanego o przedstawienie zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu i o odroczenie rozprawy do czasu jego wydania. Ponadto, wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania odwoławczego wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja była bezzasadna.

Sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, do którego zastosowanie mają przepisy art. 505<sup>1</sup> k.p.c. - art. 505<sup>14</sup> k.p.c. Apelacja wywodzona w ramach tego postępowania ma charakter ograniczony i jej celem jest zbadanie zgodności wyroku ze zgromadzonym przez Sąd I instancji materiałem procesowym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55). Zgodnie z art. 505<sup>9</sup> § 1<sup>1</sup> pkt 1 i 2 k.p.c. można oprzeć ją wyłącznie na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Kontrola instancyjna została zatem przeprowadzona w zakresie zarzutów zgłoszonych w apelacji, obejmujących wyłącznie naruszenia norm prawa materialnego. Brak zarzutów dotyczących przepisów postępowania i ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji miały ten skutek, że Sąd odwoławczy nie badał poprawności proceduralnej postępowania i wyników oceny dowodów przeprowadzonej na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. oraz uznał za prawidłowe dokonane przez Sąd I instancji ustalenia, czyniąc je podstawą oceny materialnoprawnej (w granicach zarzutów apelacyjnych).

Istota zarzutów zawartych w apelacji sprowadzała się do wykładni art. 49 ust. 1 u.k.k. i do zakwestionowania poglądu, że zakresem powyższej normy objęty jest koszt kredytu w postaci prowizji uiszczanej przy zawieraniu umowy, a nadto obejmowała sposób (metodę) rozliczeń związanych z redukcją całkowitego kosztu kredytu w sytuacji jego przedterminowej spłaty.

Art. 49 ust. 1 u.k.k. stanowi wyraz implementacji art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki, zgodnie z którym konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt i jest on wówczas uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy. Odtworzenie treści normy zawartej w art. 49 ust. 1 u.k.k. wymaga uwzględnienia celu ww. dyrektywy (por. wyrok Trybunał Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 1999 r., w sprawie C-106/89 Trybunał Sprawiedliwości) oraz jej wykładni dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Powyższe nie budzi wątpliwości zarówno na poziomie europejskim (por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 4 czerwca 2009 r. w sprawie C-8/08, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 30 września 2003 r., w sprawie C-224/01), jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym podnosi się, że „zasada powszechnego związania wykładnią prawa unijnego dokonana przez TSUE wynika z istoty i funkcji postępowania prejudycjalnego oraz autonomii prawa unijnego względem prawa krajowego” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. akt III CZP 45/19, Legalis). Orzeczenia wydane w trybie art. 276 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej mają charakter precedensowy i wiążą erga omnes; Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o wykładni Traktatów oraz ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii. W podobnych stanach faktycznych i prawnych sądy krajowe powinny przyjmować wykładnię prawa unijnego wskazaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Są one tym samym zobowiązane stosować nie tylko prawo unijne, ale także jego wykładnię dokonaną przez TSUE (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 czerwca 2019 r., sygn. akt GSK 298/16) i dokonywać wykładni prawa krajowego w możliwie największym zakresie zgodnej z prawem Unii. Zgodnie z jednoznacznym orzecznictwem TSUE i uznaną w art. 91 ust. 3 Konstytucji RP zasadą pierwszeństwa prawa unijnego, przepisy prawa krajowego nie mogą stanowić żadnej przeszkody dla zapewnienia skuteczności prawu unijnemu (zob. wyrok TSUE z dnia 6 marca 2018 r., C-284/16, pkt 33 uzasadnienia).

Niezbędne było zatem uwzględnienie przy rozstrzygnięciu sprawy wyroku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 r., sygn. C-383/18, zgodnie z którym w przypadku wcześniejszej spłaty obniżeniu podlegają wszystkie koszty kredytu. W sprawie C-383/18 TSUE rozpatrywał zagadnienie tożsame, jak w obecnie rozpoznawanej sprawie, tj. czy „prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku przedterminowej spłaty tego kredytu, przewidziane w art. 16 ust. 1 dyrektywy 2008/48, dotyczy również kosztów, które nie są uzależnione od okresu obowiązywania umowy” i jednoznacznie udzielił na takie pytanie odpowiedzi pozytywnej. Wyłącznie taka wykładnia ww. normy może więc być obecnie przyjęta przez sąd krajowy i stanowi podstawę prawidłowej wykładni przez sąd krajowy art. 49 ust. 1 u.k.k., wprowadzonego do polskiego porządku prawnego na skutek implementacji dyrektywy 2008/48. Podkreślić przy tym należy, że nie chodziło w tym wypadku o bezpośrednie stosowanie przepisów dyrektywy, które, co oczywiste, na gruncie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wiążą państwa członkowskie, i to co do rezultatu (jak trafnie wskazywał apelujący), ale o stosowanie prawa krajowego będącego uregulowaniem przyjętym specjalnie w celu wprowadzenia wymagań dyrektywy, a w takim przypadku, jak wskazał TSUE w wyroku z 17 kwietnia 2008 r., C-197/06 (przytoczonym w apelacji), „sąd krajowy jest zobowiązany interpretować prawo krajowe w najszerszym możliwym zakresie w świetle brzmienia i celu danej dyrektywy, aby osiągnąć rezultat przez nią przewidziany”. Niezrozumiałe jest, przy uwzględnieniu treści wyводу przedstawionego w uzasadnieniu apelacji, w czym apelujący upatruje w przypadku wykładni art. 49 ust. 1 u.k.k. dokonanej przez Sąd Rejonowy niedopuszczalnej wykładni prawa krajowego *contra legem*. Pomiedzy rozpoznawaną sprawą a przywołaną przez apelującego sprawą C-197/06, w którym taką wykładnię wykluczono, jest zasadnicza różnica, ponieważ w sprawie C-197/06 chodziło o nadanie mocy wstecznej konkretnej normie prawnej (o to, czy przepisy prawa krajowego zawierają w tym względzie postanowienie nadające przepisowi moc wsteczną), a w rozpoznawanej sprawie powstała wyłącznie kwestia dokonania wykładni normy prawa krajowego w prawidłowy sposób, to jest z uwzględnieniem treści i celu właściwej dyrektywy, której ta norma stanowiła implementację.

Nie ma przy tym racji apelujący, że wykładnia wynikająca z orzeczenia TSUE z 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18 powinna mieć zastosowanie przy stosowaniu przez sąd krajowy art. 49 ust. 1 u.k.k. wyłącznie w przypadku ocen formułowanych w odniesieniu do zdarzeń prawnych (umów) zaistniałych po wydaniu tego orzeczenia. Takie zawężenie skutków orzeczenia TSUE nie ma żadnego normatywnego uzasadnienia. Orzeczenie interpretacyjne TSUE wywołuje, co do zasady, skutek *ex tunc*, a zatem sądy muszą się zastosować do wykładni wyrażonej przez Trybunał także w odniesieniu do stanów faktycznych powstałych przed jego ogłoszeniem. W konsekwencji poddany wykładni przepis prawa wspólnotowego powinien być stosowany przez sąd krajowy także do stosunków prawnych powstałych przed wydaniem przez Trybunał wyroku na podstawie wniosku o dokonanie wykładni. Dokonania wiążącej wykładni prawa unijnego przez TSUE nie można utożsamiać z kreacją nowych norm prawnych, jak faktycznie czyni apelujący, sprzeciwiając się stosowaniu tej wykładni do zdarzeń prawnych zaistniałych przed wydaniem orzeczenia. Nie można też postrzegać działalności orzeczniczej TSUE jako naruszania zasady pewności prawa wynikającej z art. 2 Konstytucji RP. Raz jeszcze należy powtórzyć, że kompetencja TSUE do dokonania wiążącej wykładni prawa UE, w tym Dyrektyw, wynika z treści art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, do którego przystąpiła Polska i którym jest związana.

Oczywiście błędny jest pogląd, jakoby przed wydaniem orzeczenia w sprawie C-383/18 w dniu 11 września 2019 r. literalne brzmienie art. 49 ust. 1 u.k.k. wykluczało pewne kategorie kosztów z katalogu podlegających obniżeniu w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego i że nie jest możliwe „przeniesienie treści” wyroku TSUE wydanego w ww. sprawie na grunt polskiego porządku prawnego „bez podejmowania odpowiednich działań legislacyjnych” i bez działania „*contra legem*”. Przyjmując taki pogląd (nieuprawniony) pozwany jednocześnie odwołuje się do wykładni art. 49 ust. 1 u.k.k., przyjmowanej przed wydaniem ww. orzeczenia, uznając, że była powszechna, „nie budziła wątpliwości” i wyłączała prowizję z zakresu działania tej normy, przez co popada w sprzeczność. To, że w przedmiotowej kwestii przed wydaniem przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeczenia z dnia 11 września 2019 r., sygn. C-383/18 podnoszono, że zastosowanie art. 49 ust. 1 u.k.k. w odniesieniu do tzw. kosztów jednorazowych budzi pewne wątpliwości, nie oznacza, że było to stanowisko prawidłowe, że miało znaczenie normatywne ani że nadal należy ówczesną wykładnię (poglądy prawne) stosować do zdarzeń prawnych ocenianych przy zastosowaniu art. 49 ust. 1 u.k.k. aktualnie, po wydaniu przez TSUE orzeczenia w sprawie C-383/18.

Stan prawny w tym względzie nie uległ zmianie (co zdaje się sugerować pozwany, odwołując się do argumentu zmiany „otoczenia prawnego”); doszło wyłącznie do wykładni prawa unijnego w orzeczeniu TSUE z 11 września 2019 r., co z kolei ma wpływ na wykładnię przez sąd krajowy normy prawa krajowego stanowiącej implementację dyrektywy, której dotyczyło interpretacyjne orzeczenie TSUE. Cytowane w apelacji we fragmentach orzeczenie Sądu Rejonowego w Chrzanowie z 29 czerwca 2020 r., sygn. akt VIII C 1473/19, odwołuje się jedynie do literalnego brzmienia art. 49 ust. 1 u.k.k., co, w ocenie Sądu odwoławczego, jest niewystarczającym zabiegiem interpretacyjnym, pomijającym cele dyrektywy, której implementacji służył ten przepis. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, przy przyjęciu wykładni art. 49 u.k.k. zgodnej z wyrokiem Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 r., sygn. C-383/18, były rozważania czynione w apelacji co do zróżnicowania czynności wykonywanych przez bank w związku z zawarciem umowy i udzieleniem kredytu konsumpcyjnego.

Odnosząc się do argumentacji dotyczącej różnic w poszczególnych wersjach językowych art. 16 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE z 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki, wskazać należy, że TSUE dostrzegł w ww. wyroku, że wersje tego przepisu w językach niderlandzkim, polskim i rumuńskim sugerują obniżenie kosztów związanych z pozostałym okresem obowiązywania umowy, wersje językowe niemiecka i angielska wspomnianego przepisu cechują się pewną niejednoznacznością i pozwalają na przypuszczenie, że koszty związane z tym okresem stanowią wskazówkę dotyczącą obliczenia obniżki, włoska wersja językowa tego przepisu, podobnie jak wersja francuska, powołuje się na odsetki i koszty należne za pozostały okres obowiązywania umowy, a hiszpańska wersja językowa wymaga obniżki obejmującej koszty odpowiadające pozostałemu okresowi obowiązywania umowy, a w konsekwencji że „ analiza porównawcza różnych wersji językowych art. 16 ust. 1 Dyrektywy 2008/48 nie pozwala na ustalenie dokładnego zakresu przewidywanej przez ten przepis obniżki całkowitego kosztu kredytu”. Owa różnica wersji językowych dyrektywy, jak wskazał sam apelujący, budziła poważne wątpliwości i czyniła koniecznym dokonanie wykładni dyrektywy przez TSUE. Z tego względu, odwołując się do swego utrwalonego orzecznictwa, Trybunał uwzględnił przy dokonaniu wykładni tego przepisu prawa Unii nie tylko jego brzmienie, ale także kontekst oraz cele regulacji, której część on stanowi, w tym art. 22 ust. 3 Dyrektywy 2008/48. Wskazywane także przez pozwanego rozbieżności poszczególnych wersji językowych Dyrektywy 2008/48 zostały dostrzeżone przez Trybunał, a dokonana wykładnia wykraczała poza brzmienie literalne Dyrektywy i uwzględniała istotny dla sprawy „kontekst oraz cele regulacji”, a ostateczny jej wynik wymaga uwzględnienia w porządku krajowym. Nie chodzi przy tym o brak implementacji Dyrektywy 2008/48/WE przez polskiego prawodawcę albo o wadliwą jej implementację, skutkującą w polskim porządku prawnym brakiem normy pozwalającej na redukcję kosztów kredytu konsumenckiego również w zakresie prowizji. Taka norma bowiem istnieje, jest nią art. 49 ust. 1 u.k.k., stanowiący implementację ww. Dyrektywy do polskiego porządku prawnego, przy czym wykładnia tej normy powinna uwzględniać wykładnię dokonaną orzeczeniem TSUE w sprawie C-383/18.

Jak wskazano w ww. rozstrzygnięciu, celem dyrektywy 2008/48 było zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentom, którzy są słabszą stroną stosunku zobowiązaniowego. Nie jest zatem zasadne uzależnienie możliwości żądania obniżenia kosztów kredytu w przypadku jego przedterminowej spłaty od tego, czy pożyczkodawca określił je jako zależne od okresu trwania umowy, czy nie. Zgodnie z zawartą w art. 3 lit. g) ww. Dyrektywy definicją, „całkowity koszt kredytu” obejmuje przecież wszystkie koszty, łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami za wyjątkiem jedynie kosztów notarialnych.

Przepis art. 49 ust. 1 u.k.k. był także przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. akt III CZP 45/19, w której Sąd Najwyższy przyjął, że „ przewidziane w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (jedn. tekst: Dz.U. 2019 r., poz. 1083) uprawnienie konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty w całości przed terminem określonym w umowie obejmuje także prowizję za udzielenie kredytu” (). Powyższy kierunek wykładni art. 49 ust. 1 u.k.k., uwzględniający wykładnię TSUE dokonaną w orzeczeniu w sprawie C-383/18 (co wynika z uzasadnienia uchwały), Sąd Okręgowy w składzie orzekającym uznaje za własny, dzieląc w całości argumentację przedstawioną przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 12 grudnia 2019 r. Tym samym prawidłowa wykładnia art. 49 ust. 1 u.k.k. prowadzi do wniosku, że prowizja ulega obniżeniu w przypadku spłaty kredytu przed terminem określonym w umowie, tak jak inne koszty

kredytu. Apelacja nie dostarczyła argumentów podważających sposób wykładni przyjęty przez Sąd I instancji i w ww. orzeczeniach. Nie dostarczyła także argumentów za przedstawieniem Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego o treści sformułowanej w apelacji, ponieważ nie istnieje potrzeba kierowania takiego pytania prawnego w celu rozstrzygnięcia sprawy, co wyjaśniono wyżej, analizując charakter orzeczeń TSUE i skutki wykładni dokonanej przez TSUE dla krajowego porządku prawnego. Nie ma wątpliwości, że również w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego dokonanej w okresie pomiędzy wejściem w życie ustawy o kredycie konsumenckim z 12 maja 2011 r., to jest pomiędzy 18 grudnia 2011 r., a wydaniem przez Trybunał Sprawiedliwości w dniu 11 września 2019 r. wyroku w sprawie C-383/18, kredytobiorca – konsument ma prawo do uzyskania częściowego zwrotu kosztów kredytu w postaci prowizji.

Pozwany zmierzał nadto do podważenia przyjętego przez Sąd Rejonowy sposobu wyliczenia wysokości należności strony powodowej. Apelujący nie podjął przy tym nawet próby wskazania właściwej metody ustalania kwoty podlegającej zwrotowi na rzecz pożyczkobiorcy. Ograniczył się do przedstawienia argumentu, że wysokość pobranej prowizji nie ulegałaby zmianie w przypadku krótszego albo dłuższego okresu kredytowania.

Nie powielając rozważań dotyczących tego, iż prowizja jest kosztem, do którego ma zastosowanie art. 49 ust. 1 u.k.k., stwierdzić należało, że przyjęta przez powoda i Sąd Rejonowy liniowa metoda wyliczenia obniżenia prowizji w związku z wcześniejszą spłatą pożyczki była prawidłowa. Uwzględniła bowiem wytyczne określone przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 11 września 2019 r., sygn. C-383/18, tj. czas, na jaki udzielono pożyczki, wymóg przejrzystości i zrozumiałości. Zasadne w ocenie Sądu Okręgowego było bowiem zatrzymanie przez bank jedynie tej części pobranej prowizji, która odpowiada okresowi, jaki upłynął do spłaty kredytu.

Z uwagi na to, że żaden z podniesionych w apelacji zarzutów nie był zasadny, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c., która w praktyce oznacza, że strona przegrywająca proces ponosi jego koszty i na żądanie obowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej koszty niezbędne do celowej obrony jej praw, do których należą koszty ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika. Wobec oddalenia apelacji to pozwany jest stroną przegrywającą. Z uwagi na powyższe zasadne było zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od pozwanego na rzecz powódki. Wysokość ww. kosztów została ustalona na kwotę 450 zł, na podstawie § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynność radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265)

Małgorzata Wiśniewska